

Ohje osapuolille poikkeustilanteisiin varautumisesta

18.1.2022

Sisällysluettelo

1	Johdanto	4
2	Taustaa	4
3	Datahub kokonaan poissa käytöstä	4
3.1	Tilanteen tunnistaminen ja viestintä	5
3.2	Toiminta poikkeustilanteen ajan	5
3.2.1	Myyjät.....	6
3.2.2	Jakeluverkonhaltijat	7
3.2.3	Kolmannet osapuolet	8
3.3	Palautuminen poikkeustilanteen jälkeen	8
4	Osapuolen toiminta estetty tai rajoitettua	9
4.1	Tilanteen tunnistaminen ja viestintä	9
4.2	Toiminta poikkeustilanteen ajan	9
4.3	Poikkeustilanteesta palautuminen	10
5	Poikkeustilanteen vaikutukset osapuolten toimintaan	10
6	Datahubin palautuminen varmuuskopioon	11
6.1	Tilanteen tunnistaminen ja viestintä	11
6.2	Toiminta poikkeustilanteen aikana	11
6.3	Poikkeustilanteesta palautuminen	11

Fingrid Datahub Oy

Katuosoite
Läkkisepäntie 21
00620 Helsinki

Postiosoite
PL 530
00101 Helsinki

Puhelin
030 395 5000

Faksi
030 395 5196

Y-tunnus 2745543-5, ALV rek.
etunimi.sukunimi@fingrid.fi
www.fingrid.fi

Muutoshistoria

Päivämäärä	Versio	Muutos
18.01.2022	1.0	Ensimmäinen julkaisuversio
25.03.2022	1.1	Kohta 3.1 osalta korjattu, että Datahubin ilmoitukseen poikkeustilanteesta tulee reagoida 7-19 välisenä aikana. Kohta 4.1 osalta täsmennetty, että kriittisten häiriöiden osalta osapuolen on oltava tavoitettavissa arkisin klo 22 siinä tilanteessa, että osapuoli on raportoinut häiriön Datahubille palveluaikojen sisällä.

Fingrid Datahub Oy

Katuosoite
Läkkisepäntie 21
00620 Helsinki

Postiosoite
PL 530
00101 Helsinki

Puhelin
030 395 5000

Faksi
030 395 5196

Y-tunnus 2745543-5, ALV rek.
etunimi.sukunimi@fingrid.fi
www.fingrid.fi

1 Johdanto

Tämä ohje on tarkoitettu Datahubiin liittyville jakeluverkonhaltijoille, sähkömyyjille sekä muille verkonhaltijoille, tukemaan kyseisten osapuolten varautumista poikkeustilanteisiin, joista johtuen datahub-järjestelmän sanomarajapinnan saatavuus voi olla rajoitettua tai pois käytöstä.

Vaikka datahub-järjestelmän sanomarajapinnan saatavuus olisi rajoitettua tai estetty, on osapuolilla kuitenkin lakisääteisiä velvoitteita, jotka sen tulee hoitaa. Tämän ohjeen on tarkoitus auttaa osapuolia tekemään omaa varautumissuunnitteluaan, jotta lakisääteiset velvoitteet voidaan täyttää.

2 Taustaa

Datahub on tunnistanut uhkamallinnuksen avulla tilanteita, joissa b2b-sanomajapinnan käyttöä voidaan joutua rajoittamaan datahubissa olevan tiedon suojaamiseksi. Rajoittaminen voi koskea yksittäistä osapuolta, ryhmää osapuolia tai kaikkia osapuolia, uhkatilanteesta riippuen. Datahubia voi myös kohdata odottamaton tilanne (kuten palvelunestohyökkäys), jonka seurauksena järjestelmä ei ole saavutettavissa. Näiden tilanteiden perusteella on tunnistettu toimenpiteitä, joilla datahubissa oleva tieto pyritään turvaamaan sekä toisaalta varmistamaan sähköön vähittäismarkkinoiden kriittisten prosessien toiminta myös poikkeustilanteiden aikana. Turvaamistoimenpiteinä voi olla esim. rajapintayhteyksien tilapäinen katkaisu ja poikkeavat tiedonvaihdonmenettelyt.

Mahdollisista poikkeustilanteista viestitään välittömästi tilanteen tunnistamisen jälkeen tässä ohjeessa kuvatun mukaisesti. Jos poikkeustilanne koskee vain tiettyjä osapuolia, niin kyseisiin osapuoliin ollaan yhteydessä mahdollisuuksien mukaan turvaamistoimen alkessa, sen selvityksen aikana ja ennen turvaamistoimen loppumista, jotta varmistetaan mahdollisimman häiriötön paluu normaaliin tilanteeseen.

3 Datahub kokonaan poissa käytöstä

Tässä luvussa käsitellään tilannetta, jossa datahubin b2b-rajapinta ja datahub-käyttöliittymä eivät ole lainkaan käytettävissä turvaamistoimenpiteen tai odottamattoman tapahtuman seurauksena. Käytännössä tilanne näkyy osapuolille siten, että datahubiin lähetettyihin sanomiin ei saada kuittauksia tai kaikki datahubiin lähetetyt sanomat hylätään ja käyttöliittymälle kirjautuminen ei onnistu.

Tätä ohjetta sovelletaan myös tilanteessa, jossa datahubin toiminnassa on merkittävää hitautta, tai prosessien käyttöä on rajoitettu merkittävältä osin kaikkien osapuolien osalta.

Tilanne vaikuttaa eri tavalla eri markkinarooleissa toimiviin osapuoliin. Seuraavissa kappaleissa on kuvattu markkinarooleittain, miten poikkeustilanteen aikana tulee toimia sekä miten poikkeustilanteesta palataan takaisin normaaliin operointiin.

Sähkönmyyjän (myyjä) ja jakeluverkonhaltijan, joka on valtuuttanut palveluntarjoajan/3.osapuolen toimimaan puolestaan osana lakisääteisen veloitteensa hoitamista, tulee huolehtia, että palveluntarjoaja pystyy toimimaan annetun ohjeistuksen mukaisesti.

3.1 Tilanteen tunnistaminen ja viestintä

Mikäli osapuoli havaitsee, että datahubin b2b-rajapinta tai käyttöliittymä on kokonaan poissa käytöstä, tulee osapuolen olla yhteydessä datahub-operaattoriin puhelimitse asiakaspalvelun aukiolon puitteissa (arkisin 7-19) sekä Tukipalvelussa tiketin kautta.

Mikäli datahub on kokonaan poissa käytöstä, viestii datahub-operaattori (operaattori) tekstiviestitse poikkeustilanteesta osapuolten pääkäyttäjille tilanteen havaitsemisen jälkeen. Lisäksi poikkeustilanteesta tiedotetaan normaaleissa tiedotuskanavissa. Tiedon vastaanoton jälkeen osapuolien tulee välittömästi käynnistää toimenpiteet poikkeustilanteen aikaisen toiminnan hallitsemiseksi. Datahubin ilmoitus poikkeustilanteesta tulee heti tilanteen havaitsemisen jälkeen ja osapuolien tulee palvelusopimuksen mukaisesti reagoida ilmoitukseen 7-19 välisenä aikana.

Luvussa 3.2 kuvattu poikkeustilanteen aikainen poikkeava tiedonvaihto käynnistetään vasta datahub-operaattorin erillisestä ilmoituksesta, mikäli tilannetta ei saada ratkaistua kohtuullisessa ajassa. Poikkeustilanteen aikaiseen toimintaan siirtymisestä ilmoitetaan vastaavasti tekstiviestitse sekä normaaleissa tiedotuskanavissa. Ilmoituksessa kuvataan, missä laajuudessa poikkeusajan toimintamallit otetaan käyttöön sekä arvio, kuinka kauan poikkeustilanne tulee kestämaan. Tilanteen pitkittyessä osapuolia tiedotetaan tekstiviestitse ja muita kanavia käyttäen tilanteen etenemisestä koko poikkeustilanteen ajan.

Poikkeustilanteen päättyessä, viestitään normaaliin operointiin palaamisesta myös Häiriötiedote-tekstiviestejä käyttäen sekä normaaleissa tiedotuskanavissa. Osapuolet voivat lopettaa poikkeustilanteen aikaiset toimenpiteet välittömästi tiedon vastaanottamisen jälkeen, ellei tiedotteessa erikseen ohjeisteta poikkeavalla tavalla.

Poikkeustilanteen pitkittyessä käynnistetään myös toimialalle avoimet seurantalaverit, joissa kerrotaan tilanteen etenemisestä tarkemmin sekä vastataan yhteisesti toimialan kysymyksiin. Seurantalavereja jatketaan tilanteen ratkeamiseen asti.

3.2 Toiminta poikkeustilanteen ajan

Osapuolen tulee käynnistää sanomien puskurointi välittömästi, kun ilmoitus poikkeustilanteesta tavoittaa osapuolen. Osapuolen tulee puskuroida kaikki sanomien tapahtumat siten, että muutokset pystytään ilmoittamaan datahubiin normaalien prosessien mukaisesti poikkeustilanteen päätyttyä. Tapahtumat puskuroidaan käyttäen todellisia tapahtumahetkiä ja

poikkeustilanteen päätyttyä datahubin aikarajat muutetaan siten, että tapahtumat saadaan ilmoitettua datahubiin.

Mikäli poikkeustilanne pitkittyy siten, että sähkömarkkinoiden kriittisten toimintojen turvaamiseksi on käytettävä poikkeavaa tiedonvaihtoratkaisua, käytetään tiedonvaihtoon kriittisten toimintojen osalta tässä luvussa kuvattuja toimintamalleja. Poikkeavaan tiedonvaihtoon siirrytään luvun 3.1 mukaisesti datahub-operaattorin erillisestä ilmoituksesta.

Kriittisiksi toiminnoiksi katsotaan seuraavat tapahtumat:

- Asiakkaan muutot, jotka tapahtuvat ilmoitushetkestä katsottuna viiden päivän sisällä;
- Sopimuksen peruminen, kun peruttavan sopimuksen aloituspäivä on ilmoitushetkestä katsottuna viiden päivän sisällä;
- Päättämisen peruminen, kun peruttava päättymispäivä on ilmoitushetkestä katsottuna viiden päivän sisällä;
- Sähkötoimituksen katkaisu- ja kytkentäpyynnöt;
- Sähkötoimituksen katkaisu- ja kytkentäilmoitukset;
- Käyttöpaikkatunnuksen selvittäminen sisäänmuuttotilanteissa;
- Laskutusosoitteen muutostieto loppulaskun osalta, mikäli sopimus on jo päättynyt tai päättyy viiden päivän sisällä.

Datahubin ollessa pois käytöstä tiedonvaihto hoidetaan ensisijaisesti sähköpostitse käyttäen mallisähköpostipohjia tai jollakin muulla osapuolten keskenään sopimalla tavalla kahdenvälisenä tiedonvaihtona. Tarkempi ohjeistus poikkeustilanteen aikaiseen sähköpostitiedonvaihtoon on kuvattu dokumentissa [Poikkeustilanteen tiedonvaihto](#). Sähköpostitse hoidetut tapahtumat tulee puskuroida ja ilmoittaa datahubiin normaalisti poikkeustilanteen poistuttua.

Vastaanottavan osapuolen ei tule kirjata sähköpostissa saamaansa tietoa järjestelmiinsä siten, että se vaikuttaa sanomaliikennepuskureiden purkamiseen taikka aiheuttaa virheen datahubin myöhemmin lähettämään datahub-sanomaan kyseisestä tapahtumasta.

3.2.1 Myyjät

Akuutit vaikutukset myyjälle, mikäli sanomarajapinta ja käyttöliittymä eivät ole käytettävissä:

- Myyjä ei pysty ilmoittamaan eikä muodostamaan uusia sopimuksia automaatioprosesseilla;

Fingrid Datahub Oy

Katuosoite
Läkkisepäntie 21
00620 Helsinki

Postiosoite
PL 530
00101 Helsinki

Puhelin
030 395 5000

Faksi
030 395 5196

Y-tunnus 2745543-5, ALV rek.
etunimi.sukunimi@fingrid.fi
www.fingrid.fi

- Myyjä ei voi lähettää eikä vastaanottaa muutoksia asiakas-, sopimus- tai käyttöpaikkatietoihin;
- Myyjä ei voi laskuttaa loppuasiakkaita, koska mittaustieto puuttuu;
- Myyjä ei pysty vastaanottamaan mittaustietoja datahubista.

Poikkeustilanteen aikana välittömät vaikutukset sähkönmyyjällä liittyvät todennäköisesti automatisoitujen sopimusprosessien toimivuuteen. Datahubin ollessa saavuttamattomissa, ei esimerkiksi käyttöpaikkatunnusta saada haettua eikä sopimuksen teko Online-palvelussa todennäköisesti onnistu.

Tilanteen vakavuus kumuloituu todennäköisesti vasta, kun poikkeustilanne kestää pidempään. Poikkeustilanteen ajankohdasta ja osapuolen laskutusrytmistä riippuen laskutus voi viivästyä jonkin aikaa, mutta kaikki mittaustieto ja taseselvitystieto löytyvät datahubista jälkikäteen haettuna.

3.2.2 Jakeluverkonhaltijat

Akuutit vaikutukset jakeluverkonhaltijalle, mikäli sanomarajapinta ja käyttöliittymä eivät ole käytettävissä:

- JVH ei vastaanota datahubin kautta tietoa uusista sopimuksista eikä mahdolliset automaattiset sopimusprosessit toimi;
- JVH ei pysty vastaanottamaan pyyntöjä kytkentätilan muutoksesta tai ilmoittamaan muutoksia kytkentätilassa;
- JVH ei voi lähettää eikä vastaanottaa muutoksia asiakas-, sopimus- tai käyttöpaikkatietoihin;
- JVH ei pysty ilmoittamaan eikä vastaanottamaan mittaustietoja datahubiin/datahubista.

Katko datahubin saatavuudessa vaikuttaa välittömästi prosesseihin, joilla varmistetaan loppuasiakkaan sähkön saanti. Poikkeustilanteen aikana jakeluverkonhaltija ei vastaanota datahubin kautta tietoa uusista sopimuksista tai myyjän kytkentäpyynnöistä.

Mikäli poikkeustilanne pitkittyy ja mittausalueille ei saada raportoitua mittaustietoja, tilanteella on suora vaikutus kaikkiin jakeluverkonhaltijan jakeluverkoissa toimiviin myyjiin, jotka eivät saa mittaustietoja. Tilanteen seurauksena myyjän laskutus viivästyy eikä Datahub voi tehdä jakeluverkon lakisääteistä taseselvitystä. Taseselvityslaskennan estyessä eSett ei myöskään pysty tekemään Suomen kansallista taseselvitystä.

3.2.3 Kolmannet osapuolet

Vaikutukset kolmannen osapuolen toimintaan riippuvat osapuolen roolista markkinoilla. Mikäli kolmas osapuoli suorittaa osapuolen puolesta tämän lakisääteisiä velvoitteita, ovat vaikutukset vastaavat kuin luvussa 3.2.1 ja 3.2.2 kuvattu. Mikäli taas kolmas osapuoli toimii loppuasiakkaan valtuuttamana, ei osapuoli pysty toimimaan annetun valtuutuksen mukaisesti.

Ilmoitukset poikkeustilanteista lähetetään kaikille osapuolille, joilla on Datahub palvelusopimus, myös kolmansille osapuolille.

3.3 Palautuminen poikkeustilanteen jälkeen

Poikkeustilanteen päätyttyä datahub-operaattori avaa datahub-tapahtumat ja muuttaa tarvittaessa validointisääntöjen aikarajat sellaisiksi, että kaikki tapahtumat pystytään ilmoittamaan todellista tapahtumahetkeä käyttäen. Tarkempi ohjeistus asetetuista poikkeavista aikarajoista annetaan tilannekohtaisesti osana tilanteeseen liittyvää häiriöviestintää.

Ellei toisin ilmoiteta, poikkeustilanteen päätyttyä kaikki tapahtumat avataan samanaikaisesti. Kaikki osapuolet voivat siis lähtökohtaisesti aloittaa puskuriensa purun samanaikaisesti. Tapahtumat tulee purkaa puskurista tapahtumajärjestyksessä väärästä sisäänlukujärjestyksestä johtuvien virhetilanteiden välttämiseksi. Väärä lukujärjestys saattaa johtaa tapahtumien hylkäämiseen syyttä. Hylätyt sanomat voi yrittää lähettää uudelleen myöhemmin tai käsitellä Datahub Tukipalveluun jätetyn palvelupyynnön kautta.

Poikkeustilanteen aikana vain välttämättömät tiedot vaihdetaan sähköpostitiedonvaihdoilla. Jotta datahubin käyttökatko ei näy loppuasiakkaalle, tullaan validointisääntöjen aikarajoissa huomioimaan myös sellaiset prosessit, joita ei sähköpostitiedonvaihdoilla hoideta. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että esimerkiksi myyjänvaihdon voi poikkeustilanteen jälkeen ilmoittaa alle 14 vuorokauden päähän, mikäli sopimus on tehty poikkeustilanteen aikana. Osapuolten tulee kuitenkin huomioida, että poikkeavia aikarajoja tulee hyödyntää ainoastaan niiden tapahtumien osalta, jotka ovat tapahtuneet poikkeustilanteen aikana.

Poikkeustilanteen jälkeen on erityisesti varmistettava, että kaikille lähetetyille sanomille on vastaanotettu joko negatiivinen tai positiivinen kuittaus datahubista. Mikäli mille tahansa sanomalle ei ole vastaanotettu lainkaan kuittausta, tulee kyseinen sanoma lähettää uudelleen.

Poikkeustilanteen yhteydessä on syytä käsitellä myös virheeseen jääneet sanomat, sillä ennen virhetilanteen havaitsemista virheeseen on saattanut jäädä tapahtumia, joiden hylkäämiselle ei todellisuudessa ole syytä. Datahub-operaattori ohjeistaa osana häiriöviestintää, minkä jakson ajalta virheeseen jääneet sanomat kannattaa lähettää uudelleen. Virheeseen jääneet sanomat voi lähettää uudelleen samalla sanomatunnuksella.

Poikkeustilanteesta palautumisen yhteydessä kaikki tukipyynnöt datahub-operaattorille käsitellään normaalin prosessin mukaisesti Tukipalvelussa.

Fingrid Datahub Oy

Katuosoite
Läkkisepäntie 21
00620 Helsinki

Postiosoite
PL 530
00101 Helsinki

Puhelin
030 395 5000

Faksi
030 395 5196

Y-tunnus 2745543-5, ALV rek.
etunimi.sukunimi@fingrid.fi
www.fingrid.fi

4 Osapuolen toiminta estetty tai rajoitettua

Tässä luvussa käsitellään tilannetta, jossa turvaamistoimenpiteen seurauksena jonkun tai joidenkin markkinaosapuolien osallistumista sähkömarkkinoille on rajoitettu tai estetty kokonaan. Käytännössä tämä voi tarkoittaa yksittäisten prosessien disablointia tai pahimmillaan koko b2b-sanomajapinnan käytön estämistä. Tätä ohjeistusta voidaan soveltaa myös tilanteessa, jossa osapuolen yhteys datahubiin on poikki esimerkiksi suunniteltujen päivitystoimenpiteiden ajan.

Osapuolten toimintaa rajoitetaan palvelusopimuksen mukaisesti datahub-operaattorin toimesta ainoastaan pakottavissa tilanteissa, joissa osapuolen toiminta uhkaa datahubissa olevaa tietoa. Tällaisessa tilanteessa ollaan osapuoleen yhteydessä mahdollisuuksien mukaan turvaamistoimen alkaessa, sen selvityksen aikana ja ennen turvaamistoimen loppumista, jotta varmistetaan mahdollisimman häiriötön paluu normaaliin tilanteeseen.

4.1 Tilanteen tunnistaminen ja viestintä

Mikäli osapuoli itse tunnistaa haasteita yhteydessä datahubiin, tulee tästä ilmoittaa välittömästi datahub-operaattorille puhelinalueen kautta Datahubin palveluaikojen puitteissa sekä tukipyyntöä tukipalvelussa. Mikäli osapuoli havaitsee itseensä kohdistuvan tietoturvaloukkauksen, joka vaarantaa datahubissa olevan tiedon, tulee osapuolen välittömästi itse katkaista yhteys datahubiin.

Mikäli datahub-operaattori havaitsee tilanteen ja joutuu turvaamistoimenpiteenä rajoittamaan osapuolen toimintaa, ollaan osapuoleen yhteydessä välittömästi tilanteen havaitseminen jälkeen. Mikäli mahdollista, osapuoleen ollaan yhteydessä jo ennen rajoitustoimenpiteiden suorittamista, mutta kriittisissä tilanteissa toimenpiteitä voidaan suorittaa ennen kuin osapuoli on tavoitettu. Yhteydenotto tapahtuu lähtökohtaisesti puhelimitse yhtiön pääkäyttäjään. Palvelusopimuksen mukaisesti osapuolen tulee olla tavoitettavissa arkipäivisin 7-19 välillä ja kriittisten häiriöiden osalta aina klo 22 asti siinä tilanteessa, että osapuoli on raportoinut häiriön Datahubille palveluaikojen sisällä.

Mikäli jonkun osapuolen tai osapuolien toimintaa on rajoitettua siten, että tilanne näkyy myös muille toimijoille markkinoilla, tiedotetaan tilanteesta Datahub Palvelut -uutisvirrassa. Osapuolet voivat ilmoittaa poikkeustilanteesta itse tai tilannekohtaisesti myös datahub-operaattori voi ilmoittaa tilanteesta. Myös tilanteen ratkaisemisesta ilmoitetaan uutisvirrassa vastaavasti kuin nykyäänkin.

4.2 Toiminta poikkeustilanteen ajan

Poikkeustilanteen aikaisesta toiminnasta tulee aina sopia datahub-operaattorin kanssa. Mikäli poikkeustilanne on suunnitelmallinen, sovitaan käytännöistä hyvissä ajoin ennen poikkeustilannetta. Yllättävissä poikkeustilanteissa käytännöistä sovitaan välittömästi tilanteen havaitsemisen jälkeen.

Fingrid Datahub Oy

Katuosoite
Läkkisepäntie 21
00620 Helsinki

Postiosoite
PL 530
00101 Helsinki

Puhelin
030 395 5000

Faksi
030 395 5196

Y-tunnus 2745543-5, ALV rek.
etunimi.sukunimi@fingrid.fi
www.fingrid.fi

Poikkeustilanteen aikana osapuolet voivat hyödyntää datahubin käyttöliittymää tapahtumien suorittamiseen sekä sanomien vastaanottoon. Mikäli näin tehdään, tulee osapuolen suunnitella, miten tapahtuma käsitellään vastaavasti omassa järjestelmässä. Mikäli tapahtumat syötetään manuaalisesti omaan järjestelmään sekä erikseen datahubin käyttöliittymälle, tulee huolehtia, että näistä ei lähde sanomia datahubiin ja että yksilöivät tunnukset ovat samat datahubissa sekä osapuolen omassa järjestelmässä.

Vaihtoehtoisesti osapuoli voi puskuroida poikkeustilanteen aikana tulevat muutokset. Käytännössä tilanteesta riippuen tämä voi tarkoittaa joko kaikkien tapahtumien puskurointia tai esimerkiksi tiettyjen tapahtumien puskurointia. Tapahtumat tulee puskuroida todellisen tapahtumahetken mukaan. Tilanteen päätyttyä datahub-operaattori muuttaa validointisääntöjen aikarajoja siten, että tapahtumat saadaan ilmoitettua datahubiin todellisen tapahtumahetken mukaan.

Tilanteen vaatiessa kyseisen osapuolen osalta voidaan siirtyä lisäksi käyttämään sähköpostitiedonvaihtoa poikkeustilanteen ajaksi. Mikäli näin toimitaan, tulee tästä ilmoittaa Datahub Palvelut -uutisvirran ilmoituksessa. Sähköpostitiedonvaihdossa noudatetaan samoja ohjeita kuin datahubin käyttökäytännöissä, ellei toisin määritellä. Osapuolen tulee aina lisäksi puskuroida tai hoitaa tapahtumat datahubin käyttöliittymältä, jotta tilanne datahubissa on ajan tasalla poikkeustilanteen jälkeen.

4.3 Poikkeustilanteesta palautuminen

Poikkeustilanteesta palautumiseen liittyvät toimenpiteet tulee vastaavasti suunnitella ja sopia datahub-operaattorin kanssa ennen toimenpiteiden suorittamista. Tilanteen päätyttyä on oleellista varmistaa, että tilanne osapuolen omassa järjestelmässä on sama kuin datahubissa.

Mikäli osapuoli on puskuroinut tapahtumia poikkeustilanteen aikana, sovitaan datahub-operaattorin kanssa ajankohdasta, jolloin aikarajat muutetaan sellaisiksi, että puskurien purku onnistuu todellisia tapahtumahetkiä käyttäen.

Mikäli poikkeustilanteen seurauksena osapuoli joutuu tekemään suuria hakuja, esimerkiksi mittaustietojen osalta, sovitaan hakujen ajankohdasta erikseen datahub-operaattorin kanssa.

5 Poikkeustilanteen vaikutukset osapuolten toimintaan

Tässä luvussa kuvataan, millaisia vaikutuksia eri osapuolille on, mikäli joko osapuolen omassa päässä tai datahubissa on häiriötilanne, joka estää normaalin toiminnan. Vaikutusten laajuus riippuu häiriötilanteen laajuudesta ja luvussa kuvatut vaikutukset eivät välttämättä kata kaikkia osapuoleen kohdistuvia vaikutuksia. Osapuolten tulee osana omaa varautumissuunnitelmaansa tunnistaa omaan toimintaansa vaikuttavat asiat.

6 Datahubin palautuminen varmuuskopioon

Tässä luvussa käsitellään tilannetta, jossa erityisen vakavan virhetilanteen korjaamiseksi jouduttaisiin palaamaan varmuuskopioon. Tämä tarkoittaa, että datahubin tilanne palautettaisiin jonkun aiemman hetken mukaiseksi ja kaikki data palautettavan hetken jälkeen menetetään.

Palautuminen varmuuskopioon on viimeinen palautumiskeino häiriötilanteen jälkeen, mikäli tilannetta ei saada muilla toimenpiteillä korjattua. Häiriötilanteen havaitsemisen yhteydessä sekä aikana ennen palautumistoimenpiteiden alkua toimitaan täysin vastaavasti kuin tilanteessa, jossa datahub on kokonaan pois käytöstä.

6.1 Tilanteen tunnistaminen ja viestintä

Häiriötilanteen alkamisesta ja mahdollisista poikkeustilanteen aikaisista toimenpiteistä viestitään luvun 3.1 mukaisesti.

Mikäli häiriötilanteesta palautumiseksi joudutaan palaamaan varmuuskopioon, tiedottaa datahub-operaattori tästä osapuolia tekstiviestitse välittömästi päätöksen teon jälkeen. Osapuolille kerrotaan, minkä ajanhetken tilanteeseen palataan sekä aikataulu, jossa palautuminen suoritetaan. Osapuolien tulee välittömästi käynnistää toimenpiteet palautumisen mahdollistamiseksi. Palautumiseen liittyvät toimenpiteet on kuvattu ylätasolla luvussa 6.3. Lisäksi tarvittavista toimenpiteistä tiedotetaan tarkemmin ennen palautumista pidettävissä seurantapalavereissa sekä uutiskirjeissä.

6.2 Toiminta poikkeustilanteen aikana

Poikkeustilanteen aikana toimitaan kaikilta osin vastaavasti kuin tilanteessa, jossa datahub on kokonaan poissa käytöstä. Toiminta on kuvattu tässä dokumentissa luvussa 3.2.

6.3 Poikkeustilanteesta palautuminen

Jotta tilanne datahubissa saadaan palautettua takaisin ajan tasalle, tulee osapuolien selvittää, mitä osapuolten omissa järjestelmissä on tapahtunut sen hetken jälkeen, jonka varmuuskopioon palataan. Tapahtumien selvittämiseksi voi hyödyntää datahubin kontrolliraportteja palautettavalta hetkeltä tai osapuolten omien järjestelmien tietoja.

Kaikki palautettavan hetken jälkeen tapahtuneet rakenteellisen tiedon tapahtumat tulee lähettää datahubiin uudelleen tai suorittaa erikseen datahubin käyttöliittymältä. Mittaustiedot tulee lähettää uudelleen koko avoimen taseikkunan ajalta. Datahub-operaattori asettaa aikarajat sellaisiksi, että tapahtumat voi ilmoittaa käyttäen todellisia tapahtumahetkiä sekä muuttaa tarvittaessa muitakin validointisääntöjä tapahtumien sisään luvun mahdollistamiseksi. Uudelleen ilmoitetuista sanomista lähtee muille osapuolille välityssanomien normaalin prosessin mukaisesti.

Fingrid Datahub Oy

Katuosoite
Läkkisepäntie 21
00620 Helsinki

Postiosoite
PL 530
00101 Helsinki

Puhelin
030 395 5000

Faksi
030 395 5196

Y-tunnus 2745543-5, ALV rek.
etunimi.sukunimi@fingrid.fi
www.fingrid.fi

Kaikki poikkeustilanteen havaitsemisen jälkeen puskuroidut tapahtumat tulee myös ilmoittaa datahubiin normaalisti. Väärästä lukujärjestyksestä johtuvien virhetilanteiden välttämiseksi tapahtumat tulee purkaa puskuista oikeassa tapahtumajärjestyksessä. Puskuroidut tapahtumat tulee ilmoittaa datahubiin vasta sen jälkeen, kun palautettavan hetken ja virhetilanteen havaitsemisen välisenä aikana tapahtuneet tapahtumat on saatu ilmoitettua datahubiin.

Palautumisen yhteydessä järjestelmä palautetaan kaikilta osin tilaan, jossa se on ollut palautettavalla hetkellä. Tämä tarkoittaa sitä, että esimerkiksi sanomajonoissa ja avoimissa transaktioissa on kaikki tapahtumat, jotka ovat siellä olleet palautettavalla hetkellä. Osapuolen tulee varautua näiden poikkeukselliseen käsittelyyn poikkeustilanteesta palautumisen yhteydessä.

Mikäli tuotantokäytön aikana joudutaan palaamaan varmuuskopioon, datahub-operaattori koordinoi yllä mainittujen toimenpiteiden suoritusta sekä ohjeistaa yksityiskohtaisemmin tarvittavien toimenpiteiden osalta tarvittaessa osapuolikohtaisesti.

Fingrid Datahub Oy Katuosoite
Läkkisepäntie 21
00620 HelsinkiPostiosoite
PL 530
00101 HelsinkiPuhelin
030 395 5000Faksi
030 395 5196Y-tunnus 2745543-5, ALV rek.
etunimi.sukunimi@fingrid.fi
www.fingrid.fi